הִלְכוֹת בְּרָכוֹת הַשַּׁחַר סִימָן נ נא

נ טַעַם לָמָּה אוֹמְרִים מִשְׁנַת אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א (א) [א]קְבָעוּ לִשְׁנוֹת אַחַר פָּרָשַׁת הַתָּמִיד פָּרָק (ע) אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן וּבְרַיְיתָא דְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל, [ב]כְּדֵי שֶׁיְּזַכֶּה כָּל אָדָם לִלְמֹד בְּכָל יוֹם מִקְרָא (ג) [ב] מִשְׁנָה וּגְמָרָא, דִּבְרַיְיתָא דְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל הָוֵי בִּמְקוֹם גְּמָרָא, (ב) שֶׁהַמִּדְרָשׁ כִּגְמָרָא:

א בְּסֵדֶר רַב עַמְרָם.
ב קִדּוּשִׁין ל׳ (ע״א) וְשָׁם בְּתוֹסְפוֹת (ד״ה לא צריכא).

א הָרִי״ף וְהָרא״ש בְּפֶרֶק ה׳ דְּבָרָכוֹת (ר״ף כב. רא״ש סי׳ ה). ב טוּר. ג תּוֹסְפוֹת בְּבְרָכוֹת מ״ב (ע״ב ד״ה הא) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל וּבַעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת (סִי׳ א פ״ז), וְהָרא״ש (פ״ו סי׳ ו׳).

נא דִּינֵי תְּפִלָּה מִן בָּרוּךְ שֶׁאָמַר עַד יִשְׁתַּבַּח. וּבוֹ ט׳ סְעִיפִים:

א א]אוֹמְרִים (ע) (א) בָּרוּךְ שֶׁאָמַר לְדָם פְּסוּקֵי דְזִמְרָה, וְיִשְׁתַּבַּח לְאַחֲרֵיהֶם: **ב** (ב) * [ב]אִם סַיָּם * בָּרוּךְ שֶׁאָמַר לְדָם שָׁפִים (ב) [ב] (ג) * הַחַזָּן, * עוֹנֶה (ד) אַחֲרָיו אָמֵן: **ג** [ג]אַחַר יִשְׁתַּבַּח יָכוֹל לַעֲנוֹת אָמֵן אַחַר

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

אסור לאמרם בעל פה אפילו הם שגורים בפיו, עין שם. וכשלמי צבור (ענין הזמירות סי׳ ו) כתב דלפי מה שמפתיר יאיר לומר תהלים בעל פה, כל שכן פסוקי דזמרה שרגילין בהם תדיר, עין שם. וגם יש לומר דכיון שקבעום חובה הרי להו כתפלה. ועיין בברכי יוסף (סק״א) בשם הגדולה (הנה״ט) דבתרגום לא שייך זה, ואדרבה בימיהם היו מקפידין שלא לקרות תרגום בכתב אי לאו משום עת לעשות. ועיין בסוף מגלה פרק הקורא עומד (ירושלמי פ״ד ה״א) ותוספות (ג: ד״ה כדמתרגם) וכמה דוחקי וכשו״ת הר״ש בן הרשב״ץ סימן רע״ו, ובכמחזיק ברכה (סק״ד) הביא עוד מהתנחומא פרשת וירא (סי׳ ה), ועיין בחשוקת שלמה״ח חלק ב׳ סימן ע״ב. ומורנו הרב חיים ויטאל כתב (פרי עץ חיים שער עולם העשיה פ״א), מורי זקרונו לחיי העולם הבא תמיד היה קורא התפלה בתוך הפרוד ולא על פה, וגם היה אומר לכל דבר שבקדושה בעשרים של אותו פרשה, וכן משנה בנגוע משנה, ואפילו סדר התפלה דמשיב הרוח ומוריד הגשמים וכיוצא לא הרים קולו, להרואות הכנעה לפניו יתברך, וזולת ביום השבת היה מרים קולו יותר מעט בקיומה מפני כבוד שבת, עין שם.

א [ב] מִשְׁנָה. עין באר היטב. ועין בית אפרים (סי׳ ק״א) מה שכתב בבאור המגן אברהם בזה: **ב [ב] הַחַזָּן.** עין באר היטב שכתב שקבל אהרון חולק. ובכרכי יוסף (סק״ב) הסכים להמגן אברהם, וכן כתב בשלמי צבור (משפטי הזמירות אות ס״ו בהגהה) שיש לענות אמן, ויש חולקין. ועין בחשוקת שלמה״ח חלק ב׳ סימן ע״ב. ומורנו הרב חיים ויטאל כתב (פרי עץ חיים שער עולם העשיה פ״א), מורי זקרונו לחיי העולם הבא תמיד היה קורא התפלה בתוך הפרוד ולא על פה, וגם היה אומר לכל דבר שבקדושה בעשרים של אותו פרשה, וכן משנה בנגוע משנה, ואפילו סדר התפלה דמשיב הרוח ומוריד הגשמים וכיוצא לא הרים קולו, להרואות הכנעה לפניו יתברך, וזולת ביום השבת היה מרים קולו יותר מעט בקיומה מפני כבוד שבת, עין שם.

ב * **אִם סַיָּם.** עין במשנה ברורה (סק״ב) במה שכתב אם לא סיים וכו׳, כן משמע מפשטא דלישנא, וכן משמע בבית יוסף (ד״ה ואם סיים). ועיין בפרי מגדים (א״א סק״ג) דמשמע מדברי דלפי מה שפסיק המגן אברהם בסעיף קטן ג׳ דמתר לענות אמן אפילו ברכת ברוך שאמר, הוא הדין דמתר לענות אמן זה. ולענ״ד דעתי׳ לא נהירא כלל, דלענין אמן זה מפה נפשך, אם חשבינן זה לברכה דיהא צריך לו לענות אחריה אמן, אם כן אין לו להפסיק באמצע, מה שאין כן לענין שאר אמנים אמרינן כיון שלא הזכירה ברכה זו בגמרא אין לו לבטל מלענות אמן צבור זה. ודקדוק הפרי מגדים יש ליישב בקל, עין בסימן נ״ט בבית יוסף שם (ד״ה כתב) ובסימן ס״א בטור. ומכל מקום יש ליישב דברי הפרי מגדים, דהוא קאי אליבא דהמגן אברהם, והמגן אברהם סבירא ליה לקמן סימן ס״ו סעיף קטן י״א דאפילו באמצע הפרק מתר לענות אמן כל שהאמן הוא מברכה זו גופא. אבל בקר השיג עליו הפרי מגדים (שם א״א ס״ק יא) וכל האחרונים שם, וכמו שכתב שם האליה רבה (ס״ק יג) דאם עונה אמן קדם שפסיס הברכה הוי כמו הפסק באמצע ברכה, אם כן פשוט דהוא הדין הכא, דאף דברוך בדברוך שאמר קיל מברוך שמע, גם האמן שלו קיל, וכנ״ל:

* **בָּרוּךְ שֶׁאָמַר וכו׳.** והוא הדין בברכת ישתבח, אם עומד באמצע הברכה אין לו לענות אמן על ברכה זו אחר סיום החזן וכנ״ל, והברכה מתחלת מהתחלת ברכת ישתבח כדמוכח בסימן נ״ד סעיף א׳, ועין שם במשנה ברורה (סק״ה):

* **הַחַזָּן.** אורחא דמילתא נקט, והוא הדין אם שמע עוד מאיזה אנשים אחרים, צריך לענות אמן על כל אחד ואחד:

* **עוֹנֶה אַחֲרָיו.** עין בבית יוסף (ד״ה ואם סיים) דמשיק דאיני מחיב למהר בדי לסיים

בֵּאוּר הַלָּכָה

ב * **אִם סַיָּם.** עין במשנה ברורה (סק״ב) במה שכתב אם לא סיים וכו׳, כן משמע מפשטא דלישנא, וכן משמע בבית יוסף (ד״ה ואם סיים). ועיין בפרי מגדים (א״א סק״ג) דמשמע מדברי דלפי מה שפסיק המגן אברהם בסעיף קטן ג׳ דמתר לענות אמן אפילו ברכת ברוך שאמר, הוא הדין דמתר לענות אמן זה. ולענ״ד דעתי׳ לא נהירא כלל, דלענין אמן זה מפה נפשך, אם חשבינן זה לברכה דיהא צריך לו לענות אחריה אמן, אם כן אין לו להפסיק באמצע, מה שאין כן לענין שאר אמנים אמרינן כיון שלא הזכירה ברכה זו בגמרא אין לו לבטל מלענות אמן צבור זה. ודקדוק הפרי מגדים יש ליישב בקל, עין בסימן נ״ט בבית יוסף שם (ד״ה כתב) ובסימן ס״א בטור. ומכל מקום יש ליישב דברי הפרי מגדים, דהוא קאי אליבא דהמגן אברהם, והמגן אברהם סבירא ליה לקמן סימן ס״ו סעיף קטן י״א דאפילו באמצע הפרק מתר לענות אמן כל שהאמן הוא מברכה זו גופא. אבל בקר השיג עליו הפרי מגדים (שם א״א ס״ק יא) וכל האחרונים שם, וכמו שכתב שם האליה רבה (ס״ק יג) דאם עונה אמן קדם שפסיס הברכה הוי כמו הפסק באמצע ברכה, אם כן פשוט דהוא הדין הכא, דאף דברוך בדברוך שאמר קיל מברוך שמע, גם האמן שלו קיל, וכנ״ל:

* **בָּרוּךְ שֶׁאָמַר וכו׳.** והוא הדין בברכת ישתבח, אם עומד באמצע הברכה אין לו לענות אמן על ברכה זו אחר סיום החזן וכנ״ל, והברכה מתחלת מהתחלת ברכת ישתבח כדמוכח בסימן נ״ד סעיף א׳, ועין שם במשנה ברורה (סק״ה):

* **הַחַזָּן.** אורחא דמילתא נקט, והוא הדין אם שמע עוד מאיזה אנשים אחרים, צריך לענות אמן על כל אחד ואחד:

* **עוֹנֶה אַחֲרָיו.** עין בבית יוסף (ד״ה ואם סיים) דמשיק דאיני מחיב למהר בדי לסיים

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לוֹמַר בְּעַל פֶּה בְּכָל גַּוְנֵי, וְכֵן מַשְׁמַע מִדִּבְרֵי הַגְּרַ״א בְּבֵאוּרוֹ:

א (א) **קָבְעוּ לִשְׁנוֹת וכו׳.** יש מקומות (ע) שאין אומרין איזהו מקומן בְּבֵית הָאֲבֵל, מִפְּנֵי שֶׁאָסוּר בְּתַלְמוּד תּוֹרָה. וְאֵין זֶה נָכוֹן, שֶׁכָּל שֶׁהוּא סֵדֶר הַיּוֹם אֵין בּוֹ מִשּׁוּם תַּלְמוּד תּוֹרָה לְאָבֵל כְּמוֹ שֶׁנִּפְסַק בְּסִימָן תקנ״ד סָעִיף ד׳: **(ב) שֶׁהַמִּדְרָשׁ כִּגְמָרָא.** וּבְחַרוּ בִּבְרַיְיתָא זוֹ, (ג) מִפְּנֵי שֶׁהִיא תּוֹרַת כֹּהֲנִים שֶׁהוּא רֹאשׁ לְכָל פָּרָשַׁת הַקָּרְבָּנוֹת, קָבְעוּהָ אַצֶל הַקָּרְבָּנוֹת. וְכֵן בָּחֲרוּ בְּמִשְׁנַת אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן וּקְבָעוּהָ אַחַר הַתָּמִיד, מִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר (מלאכי א יא) ׳וּבְכָל מָקוֹם מֻקְטָר וּמֻגָּשׁ לִשְׁמִי׳ וְכִי בְּכָל מָקוֹם מַקְטִירִין וּמַגִּישִׁין, אֶלָּא אָלּוּ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁעוֹסְקִין בְּהֲלָכוֹת עֲבוֹדָה בְּכָל יוֹם בְּכָל מָקוֹם שֶׁהֵם, מַעֲלֶה אֲנִי עֲלֵיהֶם כְּאִלּוּ מַקְטִירִין וּמַגִּישִׁין לִשְׁמִי. וְעוֹד מִפְּנֵי שֶׁבְּפָרָק זֶה אֵין בּוֹ מַחְלֹקֶת וְהוּא מִשְׁנָה בְּרוּרָה לְמשֶׁה מִסִּינַי. וְאֵין קְרִיאַת פָּרָק זֶה וּבְרַיְיתָא זוֹ עוֹלָה לְלַמּוּד מִשְׁנָה וְתַלְמוּד אֶלָּא לְמִי שֶׁמְּבִין, (ג) אֲבָל לְמִי שֶׁאֵינוֹ מֵבִין, צָרִיךְ לִלְמֹד וּלְהָבִין, שֶׁאִם לֹא כֵּן אֵינוֹ נֶחְשָׁב לִלְמּוּד, דְּדַוְקָא בִּתְפִלָּה אַף שֶׁאֵינוֹ מֵבִין מַעֲמִיד וְאֲפִלּוּ בִּיחִידִי. וְאוֹחֵז שְׁתֵּי צִיצִית שֶׁלְּפָנָיו בִּשְׁעַת אֲמִירַת בָּרוּךְ שֶׁאָמַר, וּלְאַחַר גְּמַר בָּרוּךְ שֶׁאָמַר יְנַשְּׁקֵם. בְּפֶה עַמּוּ בְּסָגוֹל. **בַּהֲשְׁבָּחוֹת בְּחִירָק:** **ב (ב) אִם סַיָּם.** אֲבָל אִם (ג) לֹא סִיֵּם לֹא יַעֲנֶה אָמֵן. וּפְשׁוּט דְּדַוְקָא מִשָּׁעָה שֶׁהִתְחִיל בָּרוּךְ אַתָּה ה׳ וכו׳, דְּמִתְּחִלָּה שִׁבְחָא בְּעָלְמָא הוּא. וְכָל זֶה דַּוְקָא לְעִנְיַן אָמֵן שֶׁל בָּרוּךְ שֶׁאָמַר אוֹ שֶׁל יִשְׁתַּבַּח, [ג]אֲבָל שְׁאָר אָמֵנִים, מַפִּיק הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ג׳ דְּמַתְּר לַעֲנוֹת אֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע בִּרְכַּת בָּרוּךְ שֶׁאָמַר אוֹ יִשְׁתַּבַּח, כֵּיוָן שֶׁלֹּא הִזְכִּירָה בְּרָכָה זוֹ בַּגְּמָרָא. אַף אִם הוּא עוֹמֵד אַחַר תֵּבַת בָּרוּךְ אַתָּה ה׳ קֹדֶם שֶׁסִּיֵּם מָלֵא הַלֵּל אוֹ בַּמָּה מַדְלִיקִין אוֹ פְּשׁוּט הַקַּטֶרֶת, יַעֲשֶׂה קוֹל נִגּוּן דִּמְשָׁנִיּוֹת, עַיֵּן שָׁם:

א (א) **בָּרוּךְ שֶׁאָמַר.** שָׁבַח זֶה (ע) תִּקְּנוּהוּ אַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה עַל יְדֵי פִּתְקָא דְּנָפַל מִן שְׁמַיָּא וּמְצָאוּהוּ כָּתוּב בּוֹ. וְיֵשׁ בּוֹ שְׁמוֹנִים וְשָׁבַע תֵּבוֹת, וְסִימָנוֹ ׳רֹאשׁוֹ כֶּתֶם פָּז׳, רוֹצֶה לוֹמַר רֹאשׁ הַתְּפִלָּה הוּא בְּרָכָה שֶׁל פ״ז תֵּבוֹת, עַל כֵּן אֵין לִגְרֹעַ וְלֹא לְהוֹסִיף עַל שְׁמוֹנִים וְשָׁבַע תֵּבוֹת. וְנָכוֹן לְאָמְרוֹ מְעֻמָּד וְאֲפִלּוּ בִּיחִידִי. וְאוֹחֵז שְׁתֵּי צִיצִית שֶׁלְּפָנָיו בִּשְׁעַת אֲמִירַת בָּרוּךְ שֶׁאָמַר, וּלְאַחַר גְּמַר בָּרוּךְ שֶׁאָמַר יְנַשְּׁקֵם. בְּפֶה עַמּוּ בְּסָגוֹל. **בַּהֲשְׁבָּחוֹת בְּחִירָק:** **ב (ב) אִם סַיָּם.** אֲבָל אִם (ג) לֹא סִיֵּם לֹא יַעֲנֶה אָמֵן. וּפְשׁוּט דְּדַוְקָא מִשָּׁעָה שֶׁהִתְחִיל בָּרוּךְ אַתָּה ה׳ וכו׳, דְּמִתְּחִלָּה שִׁבְחָא בְּעָלְמָא הוּא. וְכָל זֶה דַּוְקָא לְעִנְיַן אָמֵן שֶׁל בָּרוּךְ שֶׁאָמַר אוֹ שֶׁל יִשְׁתַּבַּח, [ג]אֲבָל שְׁאָר אָמֵנִים, מַפִּיק הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ג׳ דְּמַתְּר לַעֲנוֹת אֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע בִּרְכַּת בָּרוּךְ שֶׁאָמַר אוֹ יִשְׁתַּבַּח, כֵּיוָן שֶׁלֹּא הִזְכִּירָה בְּרָכָה זוֹ בַּגְּמָרָא. אַף אִם הוּא עוֹמֵד אַחַר תֵּבַת בָּרוּךְ אַתָּה ה׳ קֹדֶם שֶׁסִּיֵּם מָלֵא הַלֵּל אוֹ בַּמָּה מַדְלִיקִין אוֹ פְּשׁוּט הַקַּטֶרֶת, יַעֲשֶׂה קוֹל נִגּוּן דִּמְשָׁנִיּוֹת, עַיֵּן שָׁם. **(ג) הַחַזָּן.** אֲבָל אִם סִיֵּם עִם הַחַזָּן בְּבֶת אַחַת (ג) לֹא יַעֲנֶה אָמֵן, דְּנִרְאֶה כְּעוֹנֶה אָמֵן אַחַר בִּרְכוֹתָיו דְּקִרְיֵימָא לַן דְּהָרֵי זֶה מְגַנֶּה. **וְהוּא הַדִּין בְּכָל הַבְּרָכוֹת הַדִּין כֵּן, לְבַד בִּיְשְׁתַּבַּח אוֹ יְהַלְלוּךָ אַחַר הַלֵּל אוֹ אַחַר שׁוֹמֵר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לָעַד, אִם סִיֵּם בְּשָׁוֶה עִם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר אוֹ עִם אָדָם אַחֵר, עוֹנֶה אָמֵן, דְּהָא הַרְבֵּה פּוֹסְקִים סְבִירָא לְהוּ דְּעוֹנֶה אָמֵן אַחַר בִּרְכַּת עַצְמוֹ, וְאַף דַּאֲנַן לָא נָהֲגִינַן הָכִי, מִכָּל מָקוֹם בְּכִהְאֵי גַּוְנָא שָׁרֵי.**

לִלְמֹד בְּכָל יוֹם. כְּתַב שְׁלֹ״ה (מסכת תמיד נר מצוה אות קו), כְּשֶׁאוֹמַר אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן אוֹ בַּמָּה מַדְלִיקִין אוֹ פְּשׁוּט הַקַּטֶרֶת, יַעֲשֶׂה קוֹל נִגּוּן דִּמְשָׁנִיּוֹת, עַיֵּן שָׁם:

א (א) **בָּרוּךְ שֶׁאָמַר.** שָׁבַח זֶה (ע) תִּקְּנוּהוּ אַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה עַל יְדֵי פִּתְקָא דְּנָפַל מִן שְׁמַיָּא וּמְצָאוּהוּ כָּתוּב בּוֹ. וְיֵשׁ בּוֹ שְׁמוֹנִים וְשָׁבַע תֵּבוֹת, וְסִימָנוֹ ׳רֹאשׁוֹ כֶּתֶם פָּז׳, רוֹצֶה לוֹמַר רֹאשׁ הַתְּפִלָּה הוּא בְּרָכָה שֶׁל פ״ז תֵּבוֹת, עַל כֵּן אֵין לִגְרֹעַ וְלֹא לְהוֹסִיף עַל שְׁמוֹנִים וְשָׁבַע תֵּבוֹת. וְנָכוֹן לְאָמְרוֹ מְעֻמָּד וְאֲפִלּוּ בִּיחִידִי. וְאוֹחֵז שְׁתֵּי צִיצִית שֶׁלְּפָנָיו בִּשְׁעַת אֲמִירַת בָּרוּךְ שֶׁאָמַר, וּלְאַחַר גְּמַר בָּרוּךְ שֶׁאָמַר יְנַשְּׁקֵם. בְּפֶה עַמּוּ בְּסָגוֹל. **בַּהֲשְׁבָּחוֹת בְּחִירָק:**

ג (ג) הַחַזָּן. אֲבָל אִם סִיֵּם עִם הַחַזָּן בְּבֶת אַחַת (ג) לֹא יַעֲנֶה אָמֵן, דְּנִרְאֶה כְּעוֹנֶה אָמֵן אַחַר בִּרְכוֹתָיו דְּקִרְיֵימָא לַן דְּהָרֵי זֶה מְגַנֶּה. **וְהוּא הַדִּין בְּכָל הַבְּרָכוֹת הַדִּין כֵּן, לְבַד בִּיְשְׁתַּבַּח אוֹ יְהַלְלוּךָ אַחַר הַלֵּל אוֹ אַחַר שׁוֹמֵר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לָעַד, אִם סִיֵּם בְּשָׁוֶה עִם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר אוֹ עִם אָדָם אַחֵר, עוֹנֶה אָמֵן, דְּהָא הַרְבֵּה פּוֹסְקִים סְבִירָא לְהוּ דְּעוֹנֶה אָמֵן אַחַר בִּרְכַּת עַצְמוֹ, וְאַף דַּאֲנַן לָא נָהֲגִינַן הָכִי כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּסִימָן רט״ו (ס״א), מִכָּל מָקוֹם בְּכִהְאֵי גַּוְנָא וַדַּאי יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל זֶה. וְאִם סִיֵּם הוּא בְּרָכָה אַחַת אֵיזֶה בְּרָכָה שֶׁתִּהְיֶה, וְהַשְּׁלִיחַ צִבּוּר בְּרָכָה אַחֶרֶת, מַתָּר לַעֲנוֹת אָמֵן [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וְשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק״ב), וְכֵן מַשְׁמַע מִבֵּאוּר הַגְּרַ״א, דְּלֹא כְּיַד אַהֲרֹן]: **(ד) אַחֲרָיו אָמֵן.** וְלֹא הָוֵי

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ע) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): (ב) טוּר: (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ד) פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ב):

א (ע) אַחֲרוֹנִים: ב (ב) עַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד״ה ואם סיים): (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א) בשו״ע הרב (ס״ב) כתב: יש לומר ברוך שאמר בניגון ובנעימה כי הוא שיר נאה ונחמד. **ב)** בשו״ע הרב (ס״ג) כתב שאם לא סיים ברוך שאמר לא יענה אמן, כיון שאין מפסיקין באמצע שום ברכה אפילו בעניית אמן, אלא באמן של האל הקדוש ושל שומע תפלה. ויש מי שאומר שבברכת ברוך שאמר אפשר להפסיק לכל אמן, הואיל ואינה מוכרכת בגמרא.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah